

ЦВѢТЬ 4.

ОПИСАНИЕ.

ИСЛАНДСКИ-ТѢ ОБЛАНИ.

Островъ Исландіа е голѣмъ, по-голѣмъ отъ даніи-ж и Олстаинъ. Но при всичко това едвамъ обема 50,000 жители; казватъ че дръвѣ-пжть ималъ дбойно това число; но непостоянство-то на годишни-тѣ времена, вѣлкани-тѣ, чѣма-та, и гладъ-тѣ умалили това число.

На всждѣкъ неможешъ да видишъ дръво нищо отсѣкънъ голи и сѣхи ратища, поле-та покрывти съ дѣбело настыва-ніе отъ лаба, или влата. Ни едно дръво, ни едно растѣніе, ни единъ класъ отъ обесь или рѣжъ. Отъ растоаніе на растоаніе среца нѣкой зеленинъ вѣ дѣбелы градежы, вѣ средъ кои-го стои колика отъ калъ, покрывта съ сѣно. Само съ едни брата презъ кои-то вѣкъватъ наведени. по едно тъмно прозорче и отъ двѣ-тѣ страны и на средъ покрыва единъ дымникъ (ваца) чрезъ когото излѣхва пѣшакъ-тѣ. Тамъ кжшица са дѣли на пать шесть прегради; тѣка е готбарна та, тамо за хранж-тѣ, по-далечко ковачница-та и най-сетнѣ изба-та. Тамъ кжшица е копторъ (бордей) стѣ-ни-тѣ и голи, стѣдъ не вѣлѣхва вжтрѣкъ, но злобонна влаж-ность никога не са отмахва отъ тамо. Такъвизи съ по-койщата на Исландскій селанинъ; сиромашъ е и тѣрпѣливъ, работенъ и въздърженъ; едвамъ наирѣба малко сѣнце отъ поле-то что разработка, и съ него зимно време храни нѣ-колко крави и единъ или два коня; дръги-тѣ скотове па-схтѣ по снѣга, или мѣха по рѣтища-та. Зимно време

презъ дълги-тѣ, тълмны-тѣ и стрѣдени-тѣ Исландски но-
цы, лови рыба, и произведеиіе-то на рыколоовство-то мѣ
трѣкѣва да мѣ постигне въ сички-тѣ потребности; соши ры-
бы-тѣ за да ги продаде не остава на себѣ си ничто дрѣго
отсвѣкнѣ Осетриновы или дрѣги глави? Пролѣтъ-та исплѣв-
батъ на вѣрѣгове-тѣ имъ Данезы-тѣ търговцы, и сиромашъ-
тъ рыбаръ имъ донаса рыбы-тѣ си, и сала-та колко-то е
приготвила жениѣта мѣ, и възана-та колко-то е набрала отъ
стадо-то си. На размѣкнѣ земѣва рѣжь, захаръ, ракіи-ж и
сички-тѣ си потребности облекла. Презъ лѣто-то излазва и
на второ рыколоовство, пожьнѣ нивицъ-тѣ си; а осганало-
то время са залѣга да си направи сѣчива-та и потребности-
тѣ сѣдобе. Отѣпанка-та мѣ преде възанъ-тѣ; приготѣва
платно за рѣзи, реди кѣщъ-тѣ и дѣца-та си, кои-то щомъ
порастѣтъ ходи-жтъ съ ваѣа си на рыколоовство, и самъ си
ги учи на ковачлѣжъ и дѣлгерлѣжъ. Глѣдъ много трѣдиж-
тъ си по цѣлѣ денъ денъ работъ, еденіе-то на тѣхъи зло-
чести челоѣкы е рыкы глави изсошени на слѣнце и стѣнты,
малко поплѣснавало краѣе масло, и еденъ видъ сокъ (чорѣа)
направенъ съ рѣжено крашно; питіе-то имъ вода размѣсена
съ млѣко, и само презъ значителни обстоятелства еднъ
чашъ ракіицъ или тѣрдѣ просто пиво. Но при сичко това
пакъ сѣ снажи, а жени-тѣ имъ сѣ спретни на вѣстъ и
жибни на лице.

Всички тѣхъа Исландски селани живѣи-жтъ удѣлечени
единъ отъ дрѣги, и всѣка кѣща предстаѣа отѣдѣло село.
На-временѣ изминѣва нѣкой седемъ лѣги вѣхъ да срѣщне
такѣжъи кѣща, и кога-то са нармѣрватъ три или четиры
такѣжъи кѣщи на близо колко да е еднъ до дрѣгъ, тогажъи
са наричатъ градъ. Види са че Исландцы-тѣ отъ това
уединеніе не иматъ тѣрдѣ склонностъ за мѣшиж-тѣ. Не
изображаѣатъ но издѣлѣватъ способно нѣкой отъ сѣдобе-
тѣ си, иматъ отличнѣ склонностъ за прочитаніе. Глѣ-
сѣмъ что не иматъ предѣготовителни училища, сички зна-

и-жтѣ да прочитатѣ и да пишѣтѣ; майчина длѣжность е да учатѣ чада-та си; и тѣк и-ж исполватѣ сѣ голѣмѣ ревность и остроуміе. Зимно врема всакоѣ вечерѣ, тѣк предаватѣ уроцы-тѣ си; всака вечерѣ жители-тѣ на Исландскѣ-тѣ колибѣ сѣ събиратѣ около слабой свѣтъ на свещника почиватѣ си и прачитатѣ стары-тѣ си народны повѣсти. Исландіа е родила много учены мѣжіе, и отѣ XI вѣкѣ на само има латински училища. Исландски-тѣ священницы сѣ учени. и не е рѣдко да намѣри нѣкой междѣ селачани-тѣ мѣжіе да знаи-жтѣ колко да е даврѣ латинкій и Датскій азѣкъ.

Ф И Н М А Р К І Я.

Финмаркіа или Норвежска Лапоніа лежи междѣ сѣверный ледовитый океанѣ и Россіи-ж. Таа страна е отѣ най безплодны-тѣ сѣверни мѣста слѣнце-то едвѣмѣ три мѣсѣца въ годинѣ-тѣ сѣ виждава, а земе-та дава произведеіе само обеса и малко драки. Въ по внѣтрешны-тѣ мѣста на тѣи-ж странѣ срѣщатѣ сѣ въ голѣмы раздалечности по четѣри или петѣ колибы кой-то сѣ села-та или паланки-тѣ имѣ. Финмарцы-тѣ жиѣки-жтѣ повече-то край море-то что-то лобжилѣкѣ-тѣ е най главна-ча имѣ работа и еднинкій имѣ приходѣ. Въ тѣи-ж пространѣ-тѣ странѣ кол-то има 150 мила длѣжинѣ и 70 широчинѣ едвѣмѣ сѣ смѣтатѣ 30,000 жители. Мѣжіе-тѣ иматѣ длѣги брады, широки подвѣрски и обѣща отѣ корѣ-тѣ на дѣрвета-та. Женитѣ носатѣ колко-то мѣжіе-тѣ овекло, но носатѣ и стѣкленѣ герданѣ, и тежкы обицы. Финмарцы-тѣ обичатѣ хоро-то, и имѣтѣ голѣмѣ склонность кѣмѣ мѣзѣкѣ-тѣ. Балѣватѣ че мѣзѣкѣ-тѣ и-ж изнамѣрилѣ единѣ Богѣ кой-то плакалѣ най напредѣ като дрѣнкалѣ китарѣ-тѣ. Датски-тѣ Іерѣпостоли *

азсѣкаѹх иѣкои учевны начала междѹ дивн-тѣ тѣзи хора. Кон-то живѣи-жтѹ по краеморіа-та сѹ по образованни отѹ онѣзи что живѣи-жтѹ по средиземм-тѣ мѣста; но вѹ обще сички-тѣ сѹ срѣчни снажни, умни, и юначни. Зимно время, само сѹ единѹ покаченѹ на пояса имѹ ножѹ, излѣзватѹ на лобѹ за дивн зѹѣробе. Оѹ това само оржіе не сѹ побобаватѹ да нападнѹтѹ врьхѹ най голѣмж-тѹ и дивж-тѹ мечкж. Вога-то сѹ вдигне този зѹѣрѹ на задны-тѣ си крака за да смачка лобѹа сѹ предны-тѣ си, той като коленичи малко забыва ножче-то вѹ корема на мечка-та, и вѣакога 1-ж мѣта мрътва предѹ крака-та си. Но това дѣйствиѣ изыкѹва толкози Хладнѹ довлестѹ (кааклжкѹ), толко вниманіе, цо-то способностѹ-тѹ на тѣзи ловцы е досточѹдна.

ХАРИКТѢРЪ НА ЛАПЛАНДЦЫ-ТѢ.

Лапландцы: тѣ не сѹ нѣто хѹбабцы нѣто спретни: но мнозина описатели пжкѹ уголѣмихѹ премного грохотж-тѹ, тѣлесны-тѣ неадегатики и нечистотж-тѹ имѹ. Видѣли сми мнозина отѹ тѣхѹ да иматѹ врьсть высокж, но по много-то сѹ средни. Вьовще жени-тѣ имѹ иматѹ малки но хѹбабы рѹцѣ, врьсть стройнѹ и образѹ сладкѹ. Жители-тѣ на дѹбги-тѣ страны кон-то иматѹ части сѹходства сѹ тѣзи примѣствани челады, похвалабати дѹшевны-тѣ имѹ добрины, почетностѹ-тѹ имѹ и покорный и тѣрпеливый имѹ характерѹ.

Вѹ това люкопытно но малко извѣстно племе, има два отличны рѣда, кон-то произлѣзватѹ отѹ единѹ корень и принадлежатѹ на сѹщж-тѹ челады: Номади-тѣ Лапландцы и онѣзи цо иматѹ постоанни жилища.

Обыкновенно застойный Лапландецъ е сиромашъ стѣпанинъ на ренове (животно като рогачъ). Който съсипанъ отъ гладъ или странстваніе, и като неможалъ беке да слѣди катѣнарскій си овчарскій животъ, изостава непроходимы-тѣ снѣгопокрыты Чолета, по кои-тоє сасалъ стадо-то си, и сѣ пресела при рждѣклны-тѣ и земледѣклны-тѣ народы. Яко минала-га съсипна не мѣ е оставила никакъкъ приходъ за живѣніе, пристаби-ж сѣ като ратай при нѣкой селанинъ, или станба просѣккъ. Зимно время сѣ срещатъ много пѣти, по Шведски-тѣ градища, такви сиромашки съсипани лапландки челади, съсгобани отъ старцы, жены и дѣца облечени съ раздраны кожи да ходатъ да просѣтъ.

Яко напротивъ Лапландецъ-тѣ има еще нѣкои-ж и дрѣгъ ветѣхъ парицъ кои-ж-то отъ дѣлалъ въ почеститѣ времена отъ списгаваніе, приготои-ж всички-тѣ кѣдны остатки на имота си, и отхожда на крайморіа-га гдѣто сѣ заселба. Извирба мѣстоположеніе кое-то има на близо хѣбабъ водъ и дрѣба, напраи-ж си коликъ половина-тѣ отъ дрѣби половина-га отъ шѣржчки, кѣпѣба мрежи и станба рыбааръ. Съ парички-тѣ колкото е можалъ да събере, кѣпѣба нѣколко овцы и ако може нѣкое-ж краба. Стѣпанка-га сѣ дѣщеры-тѣ мѣ иматъ станъ на кого-то тѣкѣтъ вѣланъ-тѣ, а той зимѣ и лѣтѣ лоби рыбааръ. Съвременно сѣ списва междѣ помѣстны-тѣ жители; закълежба сѣ въ обичайны-тѣ расписы на прави телство-то; и отъ того принадлежи вече на село и на махъж. Я иначе опазба вѣлагоа ахъмка си, нѣравны-тѣ си, даже и лапкандско-то си оклекло; живѣе междѣ человекы кои-то имѣтъ дрѣго происхождение, но безъ да укыва и свое-то си. Норбежцытѣ и шведитѣ имѣтъ презрѣніе къмъ него. Той похнаба това но не сѣ залаба да уничтожи това предразсѣданіе, кое-то го дрѣжи въ постоянно долно състоаніе. Има отдѣлно колѣкѣ-тѣ си, отдѣлни обичаи-тѣ си. Никой отъ селски-

тѣ челады не са сродава съ него. Приѣтели-тѣ и родни-ни-тѣ мѣ са намѣрватъ междѣ дръги-тѣ лапландцы; а кога че не има дръги той единочествѣва.

Скитбанный лапландецъ, за кого-то казахъмы сега, и кого-то общо наричатъ горскій лапландецъ сичко-то мѣ когатство е Ренево-то стадо. Обыкновенный мѣ животъ е всичко кое-то може да си възбрази нѣкой по-въздържно и по-сиромашко. Шатра отъ скжсани платна захръпавана на четири колове; таквози е и зимно-то и лѣтно-то мѣ жилище, въ средъ кое-то е огнище-то, дымъ-тъ излѣзва изъ дымника кой-то е на средъ шатра-тъ. Петъ шесть ренови кожи напостлани около огъна са постелки за сичкж-тъ челады и окаденни-тѣ пажини са захвѣси-тѣ мѣ. Сичка-та мѣ покжциниж е една тенжера и нѣколко ведрицы. Всякій лапландецъ носи въ торбичкж-тъ си, кои-ж-то не изостава никога, лжжицж отъ рога и ножче-то си. Много пжта вмѣсто ведрицж употреблава реновж-тъ плюскж, въ кои-ж-то държи питието си размѣсенно-то съ вода мѣко.

Това катѣнарско племе, наславало дръгъ пжть голѣмж часть на Швеци-ж. Но на днешно-то време много намалѣ. Сиромашество-то и Впидимически-тѣ колѣсти съ причина на това амалѣбаніе.

Норвежски-тѣ лапландцы са покръстили предъ сто години, а шведски-тѣ предъ двѣстѣ. Не са намѣрва вече междѣ тѣхъ слѣда на старо-то имъ идолопоклонство. Всякж зимж Иеропостоли-тѣ учатъ лапландски-тѣ дѣца на прочитаніе. Сега като влезне нѣкой въ еднж отъ калны-тѣ и влажны-тѣ колибы, или опѣшенж шатра, вижда на онова мѣсто гдѣ-то дръгъ пжтъ седѣли идоли, вѣро-исповѣднически книги.

ЕСТЕСТВЕННА ИСТОРИЯ.

ЛЪВЪ.

Глава-та, вратъ-тъ, и плещи-тъ на лъва сж пре голѣми; а заднина-та мѣ тѣнка и малка. Вратъ-тъ мѣ е накинченъ сж дѣвелж, гжстж, гривж. Той е отъ три до четири крака высокъ. и отъ шесть до деветъ длъкъ.

Уила-та на лъва е пре голѣма; лесно може да строчи конскж главъ сж единъ удърж на крака си. Голѣмый лъвъ може да дигне конь или волъ; само слонъ-тъ, тигръ-тъ, и носорогъ-тъ можтъ да мѣ са възпротиватъ.

Шаръ-тъ на лъва е ужълтъ червеникавъ; а грива-та мѣ черникава и на-временѣ досѣщъ черна кога-то е миренъ, видн са голѣмливъ и великолѣпенъ; а кога-то е разгнѣвенъ има страшенъ погледъ. Бие тогава сж опашкъ по плещи-тъ си исправва гривж-тъ си, дига си устни-тъ, показва агки-тъ си зъбъ, и очи-тъ мѣ лъшатъ сж такъжзи свѣтлинж, что-то са видатъ като че испѣчатъ огнъ.

Лъвъ-тъ са скита изъ горы-тъ, и на-временѣ рикае толко силно, что-то отдава слѣхъ като далеченъ гърмъ. Крѣе са по такъизи мѣста гдѣ-то иджтъ рогачи, киволи, и дрѣги животни за хранж или за питіе, и; като приближи нѣкое отъ тѣхъ скача върхѣмъ сж вѣино вѣдѣщаніе, и го улови-ж сж силны-тъ си ногтіе. Подирж го раздѣра, и аде пълтъ-тъ, а по нѣкога и косты-тъ. Обыкновенно търси хранж-тъ си ношно время; и употребава лѣкаство какго коткъ-тъ.

Лъвъ-тъ са ражда въ по много-то Африкански страны, и въ южны-тъ страны на Ази-ж. Но много по общѣе въ

Африкѣ, нежели въ Азіи-ж. Въ по-топлы-тѣ климатѣ, стига на най-голѣмѣхъ высочинѣхъ, и показва по дивны свой-щины.

Лисица-та е една третѣ часть по малка отъ лѣва; не има грьбѣж, и е по малко тѣрпелива а по дива на характера си. Лѣвчанца на малко недѣкли не сж по голѣми отъ малкы кѣченца; и сж невинни, хѣбави, и игриби като котенца-та.

ЛИСИЦА.

Дължина-та на лисицѣ-тѣ е около два крака; а височина-та единѣ кракѣ. Шарѣ-тѣ на по-много-то отъ тѣхѣ е отворинѣхъ чѣрвенѣхъ; но сѣ намѣрватѣ и много пѣстри и черни лисици. Лице-то на лисица-та и-ж показва че е лѣкаво животно. Има дългѣж, гѣстоблакнастѣхъ ушакѣж.

Лисица-та сѣ намѣрва комахѣй по сички-тѣ мѣста, отскѣнѣхъ въ разжеженный поасѣ; и вредомѣ е то прелѣкаво, многоадно животно, кое-то лакомо граби птици и малки четѣроножны, или въ горы-тѣ, или бризо прижилица-та на челоуѣцѣ-тѣ.

Лисица-та е най-голѣмѣи неприѣтель на кокошки-тѣ; но кога-то не сполѣчи, ливезнѣ-тѣ ней хранѣ кокошиѣ масо, аде всѣкакѣвъ видѣхъ животно, дорѣ и хѣмѣ, гѣщеры, жѣкы, адобиты жѣкы; ако ли живѣе близо до море-то. благода-рисѣ и сѣ черапокожны. Въ Итали-ж и Францѣ прави голѣмѣхъ повреждѣ на лозіѣ-га, зачѣто много обичѣ гроудіѣ-то, и, за да изверѣ еднѣ чепкѣж, развала много.

БѢЛА МѢЧКА.

Бѣла-та мечка на дължина е деветъ крака, а на височина малко повече отъ четири. Нѣкога тежи колко-то е динъ много голѣми волъ. Предный кракъ ѿ е десатъ пръста широкъ.

Има носъ дълъгъ, уши къси, преголѣмы бѣгове, и къси ушашкы. Тѣло-то и врата и сѣ дълги, крака-та и широки, и пръсти-тѣ на всѣкый кракъ са съвршатъ въ петъ дълги, остори ногтѣ.

Шаръ-тъ на това животно е ужалтъ бѣлъ. и бякна-та мѣ предълги, дебели, и гъсти.

Не има по дивъ звѣръ отъ бѣлж-тъ мечкы, кога-то ѿ-ж ударатъ и наранятъ, разгнѣвава сѣ премного, или умърт-вава онѣзи кои-то сѣ ѿ-ж наранили, или умира като са бѣе противъ тѣхъ.

Казватъ че никое животно не запазва сѣ толкова мж-жество малки-тѣ си, сѣ колко-то това. Като са покаже неприѣтель, първа-та грижа на майка-та е да опази тѣхъ отъ вредъ; а кога-то са нарани та, и умира, гали малки-тѣ си, и до послѣдне-то си издъхваніе, опытва са да ги избави.

Бѣлата мечка живѣе въ Гренландіи-ж и Лапоніи-ж, мѣста толкова стѣдени, что-то земля-та е снѣгопокрыта и ледовита презъ сичкы-тъ години.

Храни са сѣ рыбы и фоки, кои-то лови сама. При това аде мършж-тъ на мъртвы китовы, кои-то исхвърла море-то по брега, или кои-то намѣрва като плѣва възъ по море-то.

Бѣла-та мечка е царь на звѣрове-тѣ въ стѣденото мѣсто гдѣ-то живѣе. Озвѣсмъ цю въ гнѣва си е много дива и свирѣпа, но пакъ не убива възжги, както игра, какво-то-срещне на предъ сѣ.

Отгорѣ врьхъ едины-тѣ леданы бѣцы кон-то са по-
сатъ по Океана близо до Гренландіи-ж, намѣрватъ са много
пяти мечки. Я по нѣкога са слѣчва, кога-то нѣкой Грен-
ландецъ и стѣпанка-та тѣ грежтъ съ лопаты по море-то
да приближтъ пре много до нѣкои-ж таквѣзи бѣцъ отъ
леда, врьхъ кои-ж-то има мечка; та скача не надѣино въ
ладійкѣ-тѣ имъ, и ако не 1-ж притѣри, стои мирно, и о-
ставва са да 1-ж возатъ. Вѣроатно че сикомачъ-тѣ Грен-
ландецъ не сарадва много на новыи си натоварникъ; но
защо-то не може да го стовари, извозва го безопасно на
сѣшж-тѣ, кога-то голѣмый хвѣръ ако не е много гладенъ,
излѣзва отъ ладійкѣ-тѣ имъ и си отива.

КЪЧЕ.

Вѣно отъ по достословны-тѣ четвърножны е кѣче-то.
Тѣ кѣватъ 32 видови.

Отъ много страни е потребно кѣче-то на человѣка;
помага мѣ на ловъ, вѣдга тоvary-тѣ мѣ, и го вози кога
е сѣднхъ въ кола. Въ най сѣверны-тѣ страны на Аме-
рику едно само кѣче дига тридесатъ литри тежинъ, като
спжтствѣва господаря си на ловъ, а много впрегнати въ
тежкы кола, возатъ петъ или шесть человѣцы кѣмъ се-
демъ или осемъ мили на часа, и свѣршатъ ката день ше-
стѣдесатъ мили пѣтѣватіе.

Въ Голландіи-ж и Швейцаріи-ж и въ нѣкой страны на
Францъ и Германіа, употребаватъ взоуше кѣче-та да вла-
чатъ малки колца съ легки тоvary. Въ съ сѣ дѣво-то на
велики-тѣ градища трѣбватъ за да носи-жтѣ хеліа на па-
заръ. На скоро ги употребихъ и въ лондонъ за таквизи
вршаніа. Въ накой островъ близо до сѣдинени-тѣ

щати въ Америка, кѣчетата влечатъ кола натоварени съ дърва и рибѣ, и свършватъ дръги слѣжвы вмѣсто конѣ.

Нѣкое кѣче живѣло четиредесатъ дни безъ хранѣ, и дръго тридесатъ и шесть. Извѣстни са примѣри за кѣчета, които научили да четятъ днѣ-тѣ на недѣли-ж-гж. Нѣкое кѣче, кое-то Англезинъ кѣпилъ отъ Ирландецъ, не начало да ѣде никакъ въ петъкъ, защото-то така было научило отъ пръвѣй си господарь, кой-то, като былъ лагинецъ на вѣроисповѣданіе говѣкалъ този днь.

Нѣкое кѣче въ Лондонъ, стоало цѣли двѣ години връхъ грога на господарѣ си. И останало тамо до гдѣ-то умрѣло.

Кѣчета сж свързвали нѣ кога тѣсно пріѣтелство съ лъковы.

Нѣкой лѣкаръ намѣрилъ нѣкое хромо кѣче, и като го зѣлъ въ кщж-тж си, исцарилъ го; подирѣ го испядилъ. Слѣдъ нѣкой мѣсѣцъ дошло това кѣче пакъ на врата-та мѣ, сдръжно съ дръго кѣче, кое-то сжщо така охромѣло; и съ погледы-тѣ си молило лѣкара да направи това додро и на пріѣтѣла мѣ, кое-то направилъ немѣ. Това показва, че кѣчета-та иматъ сила да съобщаватъ едно на дръго мысли-тѣ си.

На единъ отъ Япейски-тѣ връхове са намѣрѣва мѣнастырь-тѣ на сватѣй Бернарда, прочѣтѣ за христіанско-то страннолюбіе на калогеры-тѣ. Тѣзи доври иноцы, ако и сиромаси, не само че иматъ всакога отворени братни-тѣ си на всакой пѣтникъ, но и посвѣщаватъ себе си на опасно-то дѣло да търсятъ вѣдны-тѣ, колко-то по о-нѣзи планины, пристигатъ на-временѣ и притисватъ виезапни снѣжни вихрѣшки. На тѣзи достопохвалны подвизы помагатъ имъ чѣдно благородни нѣкои кѣчета. И десѣть и дванадесѣтъ крака ако е зарынатъ подъ снѣга вѣднѣй пѣтникъ, то кѣчета-та, сж остриж-тж на обонаніе-то си, открыватъ го. Той часъ наченватъ да раз-

рабатъ снѣга съ крака-та си; и испущатъ често сипка-во, и умилно лааніе, кое-то докожда иноцы-тѣ, и мзна-стирски-тѣ работници да имъ помогнатъ и да изкабатъ изгѣбанный.

Кѹчета-та са много потребни на злочесты-тѣ слѣпцы. Въ различни страны по Европѣ виждатъ са често кѹчета да развождатъ слѣпцы, и да са възпиратъ гдѣ-то има навикновеніе господарь-тѣ имъ да проси мылостына, и да го бодатъ безопасно междѹ животни и кола, и са грыжатъ за него съ най удивително остроуміе и вѣрность.

БѢДХЯ-ТЯ.

Та има шаръ черно-льскавъ, и тѣло-то и е покрито съ залокены люспы. Има 6 крака, отъ кои-то задни-тѣ и помагатъ на скачаніе-то. Има влакнасто-видни двѣ рогца и остръ хоботь, съ кого-то смѣчи крѣвъ. Снаса айца по ризы-тѣ, по покрывки-тѣ въ дѣски-тѣ и въ праха, отъ кои-то излѣзватъ слѣдѹ 6. дни бѣли и черни чървейче-та, а слѣдѹ дрѹги 11. дни, зематъ свѣршенѣ голѣминѣ, подирѣ са сплытатъ изъ праха въ айцо-виденѣ пашкѣль, гдѣ-то са преобразаватъ на мали мѹщицы, и подирѣ нѣ-колко дни извличатъ са въ свѣршенѣ влѹхъ. Та живѣе въ тѣла-та на чловѣцы-тѣ, и на разны животны въ умѣ-ренытѣ климоты. Може да скача разстоаніе равно съ дѣлжинѣ-тѣ на тѣло-то си 200. пѣти, блячи товарѣ 80. пѣти по тежкѣ отъ себе, и живѣе 6. години. Въ Амери-ка песко-вѣхтата живѣе въ праха, и снаса айца-та си подѹ негтїе-тѣ на чловѣчески-тѣ крака, кое-то имъ докарва лю-ты колѣкты.

ЖИВОТООПИСАНІЯ.

ЛЕОНИДЪ И ТЕМИСТОКЛЪ.

Ксерксъ Персидскій царь като стѣпилъ на престола слѣдъ ба-
шинъ-тѣ си смърть послѣдовала неговя-тѣ предготвенія за
да воюва на Владаж. И като минала Гелеспондъ наводнилъ
сѣ войскъ-тѣ си сички-тѣ сѣверныя страны на Гръціи-ж и
са упжтилъ къмъ собственя елладж.

Леонидъ единъ отъ два-та спартански царіе, като
изкралъ еще триста спартанци излезналъ да го срѣшне и
са опжчалъ въ Термопилско-то устіе, отъ гдѣ-то шѣла да
мине Персидска-та войска. Ксерксъ като навлижилъ и са
набчилъ че той прѣходъ е захванатъ отъ малцына чело-
вѣцы, допрагилъ да иска оржжіа-та имъ. Я Леонидъ мѣ
отговорилъ, „доиди и ги земли“ При това като мѣ ка-
залъ дрѣгъ нѣкой, Перси-тѣ сѣ толко много, что-то
стрѣли-тѣ имъ щжтѣ да затми-жтѣ слънце-то; „По до-
врѣк, отговорилъ Леонидъ, подъ сѣнкъ щѣмъ да са кіемы.“
Ксерксъ прогнѣвенъ вѣсналъ са сѣ сичкъ-тѣ си войскъ;
но по никой начинъ неможилъ. Като са чѣдилъ и маалъ
какво да прави и какъ да мине, нѣкой си предателъ Тра-
хинанинъ ка има ефіалтъ превелъ Перси-тѣ по еднъ скры-
шиж пжтекъ презъ планинъ-тѣ. Леонидъ като видѣлъ
че го обыколми, нагазва презъ ноцъ-тѣ, сѣ триста-та си
юнацы неприателскій лагеръ, и като са билъ цѣлаж ноцъ
мжжественно, и погѣвилъ до двадесать тысащи Перси,
падналъ тогази на присьмнованіе. И така можле Перси-тѣ
да навлижтѣ до Ятины.

Въ това Критическо обстоятелство избранъ былъ за
военачалникъ На Ятинаны-тѣ темистоклаъ. Той видѣлъ

че е не възможно да са упрятъ на Персы-тѣ по слѣдшъ. За то са мѣчили и едва склонилъ на рода на морско сраженіе. И тѣй като пренесли старцы-тѣ и жены-тѣ съ дѣцата по близки-тѣ острови, сички кои-то можали да носатъ оружїа тръгнали слѣдъ Темистокла. Темистокла като видѣла войскъ-тѣ срѣшнѣлъ на пѣта два пѣтла че са кі-и-жтѣ; Повекалъ тогази да са възпре сичка-та войскъ и да гледа този кой; напаконъ имъ казѣлъ: „Тѣзи пѣт-ли, о юнацы, не са кі-и-жтѣ не-то за отечинъ него за кащинъ бѣрѣж, него за прадѣдови грокища. Вѣ! не-то за чеда него за славъ и свобода; но са кі-и-жтѣ само и само что неще да са поклони единый дръгимъ и да са покаже по долени.“ Тѣа въздѣшевителни. Темистоклови дѣми бѣжнѣхъ толко дръзость въ сѣрца-та на атинани-тѣ, что-то тичишкѣ-тѣ навѣзѣвахъ въ корабы-тѣ си. Въ сѣщо-то время огромна-та Персидска флота бѣ пристигнала на Аттически-тѣ краекрежіа.

Като са сѣрала Гръцка-та флота на Галамина. Лакедемонскій корабленникъ Еврибїадъ съ дръги-тѣ възводи искали да потегли-жтѣ къмъ Коринтскій провлакъ. Само Темистокла са възпротивилъ на намѣреніе-то имъ мѣчилъ са да ги склони да останѣтѣ на мѣсто-то си и дѣмѣлъ: „Мы като имамы по малко кораби отъ неприатели-тѣ изнасны да са біемы въ тѣзи тѣсны-тѣ мѣста гдѣ-то неприатель-тѣ неможе да употреби сичкѣ-тѣ си силъ противо насъ.“ Разгнѣвенъ за това Еврибїадъ смѣрѣлъ го и рекѣлъ, че ако не мѣкне, ще го удари; Темистокла отговорилъ: удари ма, но и послѣшай ма.

Най сѣгнѣ като видѣла че сѣюзници-тѣ не си промѣкнѣватъ мнѣніе-то, а угаждаше че ако мрѣднатъ отъ Галаминъ, ще да са изгѣби на всегда свобода-та на Гръци-х. Пратилъ ношемъ таенъ челоуѣкъ да Ксеркса, и мѣ избѣстѣва да обыколи колко-то скоро може флотъ-тѣ на Гръцы-тѣ, что-то са канѣтѣ да повѣгнѣтѣ. Това не-

гово извършваніе гледало за да насили Гръци-тѣ и безъ да щѣтъ да са вѣ-жтъ на Саламина.

На дрѣгій день като са намѣрили Гръци-тѣ обыво-лени отъ бсждѣ, и като угадили голѣмж-тж нбждж, при-текли всички кзъмъ Темистокла, и съ неговы-тѣ умни и мж-дри предбожданіа, повѣдили свѣтлж-тж онжзи побѣдж на Саламина, коа-то прославила Влладж. На това морско сра-женіе Перси-тѣ имали 1200 военни кораби, а Гръци-тѣ само 380.

Слѣдъ схвършенно-то испжданіе на неприѣтели-тѣ изъ Гръци-и-ж, Ятинани-тѣ, по Темистокловж свѣктж, съ-звѣдали пакъ порбтєнны-тѣ градски стѣны, оградили широко-то Пирейско пристанище и то присоединили на гра-да. Но голѣма-та слаба на тогожи мжжа подигнж въз-хѣ мѣ мнозина отъ сзграждани-тѣ мѣ и отъ странны-тѣ, кои-то като го одѣмали че са залѣгали ужь да пре-даде Влладж на Перси-тѣ отъ кои-то и-ж освоковилж, и да стане мжчитель на Ятины, забършили да са испжде отъ отечество-то си.

Така темистоклаз изгоненж отъ отечинж-тж си Ятины, отишелж въ Аргосж да си мираса. Но врагове-тѣ мѣ безъ да са благодар-жтъ само на това подкѣтѣвали сзграждани-тѣ да го сждѣ-жтъ и на смьртж. За това и проводили посланници да го издѣри-жтъ и да го докаратж въ Ятины за да са осжди. Темистоклаз, като ненамѣрвалж вече въ Гръци-и-ж безопасно пристанище, забѣгнжлж при Персидскій царь, кого-то предъ мало побѣдилж.

Царь-тж го пріелж добрѣ, обрекалж мѣ са захрананіе, и мѣ подарилж три града, на кои-то отъ доходы-тѣ да добыва прехранж-тж си. Но слѣдъ време като рѣшилж да поднови воюваніе-то си противъ Гръци-и-ж, поканилж Темистокла да поеме воинство-то. Той родолокиивый и добродѣтелный мжжь като неначалж да сздѣйствѣва кзъмъ поробваніе на отечинж-тж си, кои-жто той нѣкога освоко-

дѣла, ни-що пакъ да сѣ покаже неблагодаренъ на благо-
дѣтеля си отъвоина сѣ.

ВЛАДИМИРЪ II.

ЦАРЬ БЪЛГАРСКІЙ.

(По Венелина)

Владимиръ вторий, въ свѣто кръстѣ Симеонъ нареченный, бѣла сынъ Бориса цара Българскаго. Въ дѣтинството си, той, имѣла за наставникъ и учитель. С. Методіа първыи Българскій просвѣтитель; като по отраснала, проводила го каша мѣ въ Цариградъ на учение, гдѣ-то той сѣ запознава глѣбоко съ стары-тѣ философически и новы-тѣ църковни Гръцкы писатели, за кой-то и отъ нѣкой Историцы полбгръкъ нареченъ. Олѣдъ възвращаніе-то си той воювала съ каша си хадно противъ Сърби-тѣ. И подиръ кашинъ-тѣ си смърть възлѣжала на престола. Първи-тѣ години на царствование-то мѣ бѣли отъ възнь спокойни, а той сѣ трѣдалъ за внѣтрешнъ-тѣ наредѣ на царство-то си. Но кога-то окиденни-тѣ (отъ Гръцы-тѣ) Български тѣрговци попросили покровителство-то мѣ той поискалъ отъ Гръцкій императоръ льба Премъдраго, свокода на Българскъ-тѣ тѣрговнъ-ж, спорѣдѣ силъ-тѣ на преднъ-тѣ договоры, кой-то сѣ отрекалъ да удоволи исканіе-та тѣ.

Владимиръ безъ да гѣви время нагазилъ тракійски-тѣ предѣли гдѣ-то излѣзула на среца мѣ Прокопій Кринитъ съ гръцкъ-тѣ бойскъ, слѣдъ нѣколко чѣкваніа по разны Тракійски мѣста, на сегный кой Гръцы-тѣ съвѣтъ бѣли разбити, и тѣхнынъ главокоманда съ много дрѣги

генерали паднаха въ войнѣ. Остатки-тъ на Гръцкѣ-тъх Арміи-ж сѣ затворила въ Ядрианополь а Владимиръ воювала и плѣнавала Тракіа.

Императоръ-тъх за да разблече силы-тъх мѣ и да ослаби дѣйствието мѣ противъ столица-та, прокодила генерала Еклира по море съ много дарове до маджарскій народъ, кой-то сѣ бѣла на скоро повила око днѣпръ рѣкѣ, за да го придѣла да напредне на Български-тъх области. Маджари-тъх сѣ приготвали: отъ Цариградъ излѣхала по море противъ Български-тъх брегове Евстатій, Никифоръ Фока по съхо сретно Владимира; но лѣвъ пакъ прокодила Константикиа съ предложениа за миръ, Царь-тъх като гледалъ Гръцко-то шабание запрѣла го а самси превържала да сѣ кіе съ новий главний команда. Междѣ това Маджари-тъх не надѣино нападнали на Български-тъх области, въ Молдавъ и Влашко. Владимиръ съ легкѣ-тъх вѣскѣх заветкала сѣ да помогне на области-тъх си; ударилъ сѣ съ Маджары-тъх, и ради малкото си войскѣх неможалъ да стои на срѣца имъ та сѣ върналъ назадъ презъ дѣнавъ въ Силистра. Императоръ-тъх кѣпилъ отъ Маджары-тъх порокѣни-тъх Българи. Царь-тъх за да сѣ отарке по напредъ отъ едногo неприятеля, заключилъ миръ съ Гърцы-тъх, и сѣ повдигналъ съ войскѣх на Маджары-тъх сѣ кои-то сѣ кѣли подмѣсили и нѣколко Рѣски князове отъ I-Ожнѣ Россіи-ж. Най сѣгнѣ слѣдъ тежкѣ и дългобременнѣ войскѣх, испѣдилъ Маджары-тъх отъ Ингѣлскѣ-тъх и Лееданскѣ-тъх сѣгранѣ, даль независимостъ на I-Ожнѣ Россіи-ж, и при свръхкѣ-тъх съ Рѣскаго княза Олега възнамѣрилъ да отмѣсти на Гърцы-тъх.

Гръцкій Императоръ развѣралъ заканванието мѣ и сѣ приготвала да сѣ запазва. Вичка-та войска на Гръци-ж, Тессалии-ж, Македоніа, и Тракіи-ж, даже и сама-та Цароградска сѣгража сѣ намѣсила съ войска-тъх, кой-жто сѣ у-

пятила къмъ Български-тѣ предѣлы. Отскѣнъ това дало сѣ повелѣніе Янадолски-тѣ войски да минятъ въ Европѣ.

Рускій князь Олегъ сѣ войскѣ-тѣ си възспиралъ Янадолскѣ-тѣ Гръцкѣ войскѣ да сѣ намѣси сѣ Европейскѣ-тѣ и помогналъ на Владимира да продължава войнѣ-тѣ въ Тракіи-ж и Македоніи-ж; най сѣгнѣкъ общо-то сраженіе въ Тракіи-ж при Българофигѣ, въ кое-то пакъ главный команда на Гръци-тѣ отдалъ жиботъ, принѣдило Императора да иска миръ. Царь-тѣ сѣ склонилъ, что то сѣ размирила сѣверозападнѣ-тѣ странѣ на държавѣ-тѣ, гдѣ-то проникнѣли Маджари-тѣ. Владимиръ като не былъ свѣршилъ еще войнѣ-тѣ въ Тракіи-ж, не можилъ самси да иде тамо, но поканилъ начальника на печенѣги-тѣ да помогне на Българскій воевода Золана противъ Маджарѣ-тѣ и тѣхны-тѣ сѣюзницы Красно-Росси. Тѣ отѣмили нападаніа-та имъ отъ Български-тѣ владѣніа; но не могли да ги пропѣдѣ-тѣ назадъ пакъ задъ Карпатски-тѣ гори.

Въ 911 годинѣ умрѣлъ Императоръ лѣвъ, кого-то наслѣдовалъ братъ мѣ Александръ. Владимиръ проводилъ посланницы въ Цариградъ да подновѣ-тѣ трактаты-тѣ, а Гръцитѣ не ги пріели както имъ приличало, за кое-то ѣдосанъ Владимиръ заострилъ сабѣ-жѣ си пакъ, но Александръ не доживѣлъ да похунае силѣ-тѣ и, прѣставилъ сѣ и оставилъ на престола сына си Константина на 7 годинки подъ нахираніе-то на 7 еснатори догдѣкъ порасте. Въ това време Българска-та войска была нагазила Гръци-тѣ предали и Владимиръ той пѣтъ былъ възнамѣренъ да блѣже въ Цариградъ, за то и презъ ѣвгѣста мѣсѣцъ ѣбилъ сѣ подъ Цароградски-тѣ стѣни, и пристѣпилъ на осадѣ. Уплашени-тѣ Гръци запросили миръ и проводили депѣгати сѣ многоцѣнны дарове въ Царскій лагеръ. Владимиръ, възпрѣлъ осадны-тѣ работы прѣмѣтилъ сѣ въ Императорскій дворецъ въдомъ, а двѣма-та си млади сынове проводилъ въ града сѣ ковождъ Теодора и еще дрѣги нѣккой за прѣ-

говори, слѣдѣзъ богато гошаваніе и разговорѣ съ воеводѣ-тѣхъ за помираваніе. Патріархъ-тѣхъ отишелъ при царѣ. Владимиръ тѣхъ-тѣхъ благоклонно пріелъ того първосвѣщенника, и мѣ съ поклонилъ, а Патріарха отъ свои-жъ странѣ, снелъ коронѣ-тѣхъ отъ главѣ-тѣхъ си и і-жъ тѣхъ-тѣхъ на царѣ-тѣхъ главѣ; но сички тѣхъ-тѣхъ привѣтс-тѣхъ не имали сетниии какви-то Гръци-тѣхъ мислили, что-то царѣ-тѣхъ като не полѣчилъ колко-то искалъ не направилъ миръ, не оставилъ завоеванни-тѣхъ градица, но само възпрѣклъ на опредѣленно време военны-тѣхъ ѡи дѣйствиа, което като сѣ допзланило, завоевалъ Адрианополь въ 915 тѣхъ годинѣ.

Императрица Зои майка на малолѣтнѣи Императорѣ, като сѣ завърнала въ двора, и зела скипѣтра, постарала сѣ да повтори и да повтори примирѣваніе-то съ Владимира, искѣпила отъ него и Адрианополь. Но тѣхъ-тѣхъ за времененно примиреніе было само за да довыи-жѣтѣхъ Гръци-тѣхъ време за да сѣ приготватѣхъ като за силенѣхъ не пріателѣ. За да о-взрне сички-тѣхъ си сили на Българы-тѣхъ Императрица-тѣхъ заключила миръ съ срацины-тѣхъ, побыкала Анадолски-тѣхъ войски, приготвила Европѣйски-тѣхъ, проводила ги противъ Българы-тѣхъ, и съ време еще испратила нѣкогого Іоанна Богата кѣмъ Горки-тѣхъ печенѣги съ много пари и даровы да ги размири противъ Българіи-жъ.

Главнѣи команда на сички-тѣхъ Гръцки военны силы былъ. Львъ Фока и неговъ помощникъ Константинъ Ливійскій. Владимиръ самси предводителѣтѣхъ-тѣхъ Български-тѣхъ и 20 го явгѣста при рѣкѣхъ Дхиллоа станало Генерално-то сраженіе. Гръци-тѣхъ прѣтърѣкли таквози пораженіе какво то не сѣ бѣждали вѣкове-тѣхъ. Главнѣи команда едѣвамъ побѣгналъ раненъ въ Мезекръ, юначны-тѣхъ мѣ дрѣжина до единъ паднѣли укути междѣ кои-то и Константинъ Ливійскій и Іоанъ Трапзонъ. Печенѣги-тѣхъ уплашени сѣ разишле. Владимиръ сѣщо тѣхъ и въ Иллирии-жъ чрезъ воеводѣ-тѣхъ си побѣдилъ Императорски-тѣхъ войски.

Слѣдѣ ахелойскѣ-тѣ побѣдѣ царь-тѣ сѣ вѣснѣхъ по побѣдѣхъ-тѣ вѣрхъ столицѣ-тѣ. Главнѣй командѣ дѣвѣ Фока подкрѣпенѣ сѣ новѣ войскѣ отъ Цариградѣ ещѣ единѣ пѣть сѣ поавилѣ на койно Поле, но при катарасиртѣ прѣтѣрпѣхъ ново пораженіе, гдѣ-то оставилѣ мѣртѣвѣ юначнѣй сѣ дрѣгарѣ николѣа дѣка и едѣамѣ побѣдѣхъ вѣ Цариградѣ. Бѣлгарѣ-тѣ грабѣли и опѣстошѣвали сичкѣ тракѣи-ж и Македонѣи-ж, кога-то младѣй императорѣ сѣ оженилѣ за Романовѣхъ-тѣ дѣщерѣи-ж и провѣзугласилѣ дѣка сѣ Романа сѣ Императорѣ.

Вѣ лѣто 920. Новѣй Главнѣ-командѣ потѣ излѣхъхъ противѣ Бѣлгарѣ-тѣ, но вѣ сраженіе-то при тернополь оставѣхъ вѣхъ дрѣжина. Вѣ 921 бойна-та сѣ продѣлѣхъвала. Владимѣрѣ побѣдѣхъ на Воеводѣ-тѣ сѣ да обсади-хъ Цариградѣ; Бѣлгарѣска-та войска попѣхънула около столицѣ-тѣ и налѣхъхъ вѣ маглава и вѣ великолѣпнѣи-тѣ Цариградскѣ дворци на Пегѣйскѣ-тѣ полѣта Грѣцѣи-тѣ утѣснѣни сѣврѣли отъ града силнѣ войскѣ и подѣ предѣводитѣлствѣо-то на Іоанна излѣхъхъ по сѣхѣ срѣцѣо Бѣлгарѣ-тѣ и отъ морскѣ странѣ ги подкрѣпѣхъ адмиралѣ мѣхѣлай. Дѣвѣтѣ войски сѣ ударили и сраженіе-то кѣло упорно; най сѣтнѣ Бѣлгарскѣи-тѣ воеводи наѣвили: Главнѣй командѣ прѣхъзглаво погѣдѣхъхъ вѣ столицѣ-тѣ, дрѣжина-тамѣ останѣли на мѣсто. Адмиралѣ мѣхѣлай ранѣхъ сѣ отраѣда сѣ скочилѣ вѣ морѣ-то, но кѣто неможѣхъ да прѣстигнѣ корѣвѣи-тѣ ѣдакилѣ сѣ сѣ много-то отъ бойнѣи-тѣ сѣ. Бѣлгарѣи-тѣ изгорѣхъхъ и сѣрынали Пегѣйскѣ-тѣ дворци 922 лѣто. Вѣ Владимѣрѣ слѣдѣхъ дѣлѣгѣвременнѣхъ осадѣхъ овладѣхъхъ Адрианѣполь. Бѣлгарскѣи-тѣ противѣ Цариградѣхъ Воеводѣхъ хѣли да сѣ вѣмѣкѣватѣхъ вѣ Цариградѣско-то прѣдмѣстѣе и освоили теодѣорина дворецѣ. Утѣснѣннѣи-тѣ сѣхѣсѣмѣхъ Цариградѣанѣ ещѣ единѣхъ пѣть напѣргнѣхъ сѣтнѣи-тѣ сѣ силѣ и излѣзли на бой но и сѣга кѣли побѣдѣни. Заградѣннѣи-тѣ вѣ Цариградѣхъ грѣцѣи дѣва пѣти прѣраѣали послѣаннѣицѣи сѣхъ златѣо и дарѣвѣ да разѣмирѣатѣхъ

Бъркы-тѣк и Кроаты-тѣк противъ Българы-тѣк въ кое-то исполѣчили; но скоро владимировы-тѣк воеводы потѣшили това размираваніе и дали время на цара си да продължава Цариградскъ-тѣх обсадж. Гръцы-тѣк за нѣколко години са запазували въ Градски-тѣк стѣны, но кога-то Владимиръ събрахъ сичкитѣ си силы и пристѣпилъ съ войскъ-гѣх си, къмъ столицъ-гѣх, Императоръ-тѣх уплашенъ за сетинитѣ, проводилъ двама отъ пѣрвы-тѣк си съновници да просатъ миръ, коиъхъ Царь-тѣх взрналъ и искалъ лично съ Императора да са види и само съ него да говори за миръ.

Колко и да не было драго това свижданіе на новоримскій самодържецъ той са принѣдиль 9 го септемвріа да са аби предъ Владимира и лично да говори за миръ, кой-то са и заключилъ споредъ царско-то исканіе. По снова время кой-то видѣли български-тѣк войскари описватъ че едни отъ тѣхъхъ были украсени съ златы щитови и позлатени копія; на другиса са льщели сребърни щитове и посребренни копія. (Ахъ! тѣхъхъ съ были злати български години). Н тѣхъ обвѣнчанъ съ побѣды и слава Владимиръ, слѣдъ заключеніа мира, забврилъ са въ столицъ-гѣх си. За вѣрно неможемъ да опредѣлимъ кога са е представилъ, може да приложимъ че не по късно отъ 931.

Ако търсимъ велики мѣжіе по това время въ Европѣ, то ще са покаже пѣрвый отъ тѣхъхъ този незабравенный Българскій монархъ, достойный за има великій; что-то, сичкій западъ лежалъ подъ мъгла-гѣх на невѣжеството, Българи-тѣк имали царь кой-то съ саки-ж-тѣхъ заедно, и перо-то не пѣщалъ отъ рѣкѣ, кое-то посвѣдочава изданна-та отъ него книга златострѣй и съ примѣра си подканалъ учены-тѣк си въ обрѣотваніе-то на кауинный

ахъикъ. Очебидни свидѣтельства подтврждаватъ че Владимиръ II былъ отличенъ не само на Бойно поле но и на книжовно, Книжнинъ и исначество, его истинна-та слаба на велики-тѣ самодържцы. Въ тѣхъ преимущества Владимиръ достигналъ да такъвъ высокъ степенъ, на заможеностить и слава-тѣ; и дѣйствиетелно токазалъ, че былъ достоенъ храненикъ на великаго и свѣтаго методіи-ж.

МОХАМЕДЪ II.

ТЪРСКІЙ ЦАРЬ.

Търскій царь Мохамедъ II, споредъ каквото е правилъ и вършилъ, кромъ са междъ най достопамятны-тѣ мжже на сички-тѣ времена. Роденъ въ Бдрене 1430. Тринадесатогодишенъ е възлѣзалъ на Османскій престола, что-то баща му МѢратъ II. своеболно далъ си оставкѣ-тѣ. Но въ 1444. Владиславъ кралъ маджарскій катонападна на търско-то царство, МѢратъ пакъ взе скиптра въ рѣцѣ, до онова время, кога-то са свършилъ Варненскій кой. МѢратъ слѣзе пакъ отъ престола, но слѣдъ нѣколко мѣсаци размиривалъ са йничари-тѣ, много Христіански князове направихтъ свръхъ, за да упропасти-хтъ страшний си неприѣтель, и сега еще единъ пѣтъ ста рый и волѣстный МѢратъ стѣпи на престола, безъ да са съпротиви на то ва младый сѣлтанъ, Той остаби сега баща си да управа царството, до самъ-тѣхъ свои-жъ смърть, кога-то са слѣчила въ 1451 год, и той едва сега станалъ самовластенъ.

Пребелико-то нѣкога-си Гръцко царство, отъ всждѣ съ търцы обвилено, имало е за сега само Цареградъ гдѣ-то Константинъ Палеологъ царствѣвалъ. Въ не го Моха-

МЕДЪ ОКНОВИЛЪ МИРЪ И ОБРЕКАЛЪ СЯ ДА МЪ ДИВА ГОДИШНЪ
 ЗАПЛАТЪ ЗА БЪЙКА СИ ОРКАНА, ЧТО Е ЖИВЕЛЪ ТАМО, ЗА ДА
 БЪДЕ БЪ БЕЗОПАСНОСТЬ ОТЪ МОХАМЕДА А КОНСТАНТИНЪ МЪ О-
 БРЕКАЛЪ СЪЛТАНОВЪЙ ПРЕСТОЛЪ ДА СЯ НЕ КОИ ЗА НИЧТО ОТЪ
 ТОЪИ КНАЪЪ. Но МОХАМЕДЪ НЕ ПЛАТИЛЪ ОБРЕЧЕННЪ-ТЪ СЪМ-
 МА И КОНСТАНТИНЪ ОТЪ НЕ ПРЕПАЪВАНІЕ СЯ СЪЪТАЛЪ СЪ НЕГО
 И МЪ СЯ КАНИЛЪ ЧЕ НЕЩЕ ДА ТЪРПИ ВЕЧЕ ОРКАНА ПРИСЕКЕСИ.
 СЕГА НАМЪРИ ПРИЛЪГЪ МОХАМЕДЪ ДА СЪЖСА ПРІАТЕЛСТВО-ТО
 СЪ ГРЪЦКІЙ ЦАРЬ, КОЕ-ТО МОЖАШЕ НА СКОРО СЪ ДРЪГЪ НЪКОИ-Ж
 ПРИЧИНЪ ДА СЯ СЪРЪШИ. Той ЗАПОВЪДАЛЪ ДА НАПРАВИ-ЖТЪ
 АЖ КРЪПОСТЬ (КАЛЕ) НА ВЪРОПЕЙСКО-ГО КРАЙ МОРИЕ ПРИ БЪОДА
 У БОСПОРЪ, НА СРЕЩО ДРЪГЪ-ТЪ КРЪПОСТЬ КОИ-Ж-ТО ВЕШЕ НА-
 ПРАВИАЖ КАЩА МЪ НА АЪІАТСКЪ-ТЪ СТРАНЪ. АКО-ТО МЪ-
 СТОПОЛОЖЕНІЕ И МНОГО-ТО ЧОПОВЕ У ТЪЪИ ДВЪ КРЪПОСТЫ ПРЕ
 СЪКЛИ СЪ ПРЕВОЪВАНІЕ-ТО НА ХРАНЪ-ТЪ ОТЪ ЗАПАДНА-ТА
 СТРАНА ЗА БЪ ЦАРИ РАДЪ.

СЛЪДЪ ТЪЪИ ПРЕДЪГОТВЕНІА ПОКАЪА СЯ МОХАМЕДЪ НА
 2 АПРИЛІА 1453 СЪ 300,000 ВОЙСКА, КОА-ТО БЫЛА ПОДКРЪ-
 ПЕНА СЪ МНОГО ЧОПОВЕ И ЕДНЪ ФЛОТЪ, ПОДЪ ЦАРИГРАДЪ.
 ОБСАДЕННИ-ТЪ ЕДВАМЪ СЪ МОГЛИ ДА ПРОТИВОСТАВАТЪ 10,000
 ВОЙСКЪ И ПАКЪ НА ДЪЛГО СЪ СЯ ДЪРЖАЛИ НА СРЕЩО СТРАШНЪ
 И ГОЛЪМЪ СИЛЪ. МОХАМЕДЪ Е У ПРАКАЛЪ ЛИЧНО СИЧКИ-ТЪ
 ПРЕДПРІАТІА. ВЪ РАСТОАНІЕ-ТО НА 51 ДЕНА СИЧКИ-ТЪ НА-
 ПРАГАНІА НА ТЪРЦЫ-ТЪ БЫЛИ ОТЪВЪВАНИ, НА КОИ-ТО НЕ МАЛКО
 ПРЕЧАЛЪ ЗАТВОРЪ-ТЪ НА ПРИСТАНИЩЕ-ТО СЪ ЖЕЛЪЪНЫ СИНЪИРИ,
 ЧТО-ТО НЕМОЖАЛИ ДА НЕПАДНЪТЪ ОТЪ СТРАНЪ. Но СЪ НИ-
 СКАЪАННО УСИЛІЕ ТЪРЦЫ-ТЪ ЗАВЪРЪШИЛИ ДА ПРЕНЕСЪТЪ ПО СЪХО
 НЪКОЛКО КОРАБЫ ВЪ ПРИСТАНИЩЕ-ГО, И СЕГА ПО ГОЛЪМЪ-ТЪ
 СИЛЪ НАДЪБИЛА. 29 МАЪ ТЪРСКА-ТА ВОЙСКА СЯ ВЪЖКНАЛА ВЪ
 ГРАДА. ПОСЛЪДНЪЙ КОНСТАНТИНЪ НАМЪРИЛЪ СМЪРТЪ-ТЪ СИ
 ПОДЪ РАЗЪАЛИНЫ-ЧЪ НА СЪЪАПОВЫ-ТЪ. СПОРЪДЪ МОХАМЕ-
 ДОВО-ТО ОБРЪЧАНІЕ ВОЙСКАРЫ-ТЪ СЪ ПЛЪНИЛИ ТРИДНИ. ЦА-
 РЕГРАДСКИ-ТЪ ЖИТЕЛИ ПОВЪЪИЖЛИ ПОМНОГО-ГО ВЪ ЦЪРКВЫ-ТЪ,
 НА КОИ-ТО БРАТІА-ТА СКОРО СЪ ПАДНЪЛИ ПОДЪ БРАДЪВЫ-ТЪ.

Никой не можали сега да стои среѣю Тѣрци-тѣ; тѣ сѣ карали на преда си сички за кои-то мыслали че ѣхтѣ имѣ слѣжатѣ като роки и за кои-то сѣ надѣвали че ѣхтѣ да зематѣ откъпѣ грамады пары; 60,000 дѣши може и жени извели кѣмѣ лагера си. Елѣдѣ изминѣвание-то на три-днитѣ влѣзѣхѣ Мохамедѣ и слѣзѣхѣ отъ конѣ предѣ цѣрквѣ-тѣ свѣта Софіѣ, гдѣ-то е увилѣ сѣ ножа си едногѣ Тѣрчина, кой-то ѣхѣ да задигне единѣ кѣсѣ отъ мермерѣ-тѣ постѣлкѣ, что-то мыслѣхѣ да задѣржи това зданіе за себе си; въ този дѣнь нагледа и запѣстелый царскій дворѣ.

Отъ сичко сѣ види че Мохамедѣ сѣ обходѣхѣ тѣврдѣ доврѣ сѣ повѣденни-тѣ, за много отмѣни самси пращалѣ пары да ги искѣпи отъ войскары-тѣ си, на сички-тѣ о-бреклѣ безѣопасность и запѣхѣ, поварѣхѣ имѣ половинѣ-тѣ цѣрквѣ-тѣ, и далѣ имѣ залогѣ за свокодно-то вѣршаніе, на законы-тѣ и вѣрѣ-тѣ имѣ. Подѣврдѣхѣ свокодно из-браннагѣ Патріарха на Христіани-тѣ, какгѣ предѣшни-тѣ Грѣцки царіе. Освоѣваніе-то на Цариградѣ е най свѣтло Мохамедовѣ дѣкло, ако и да былѣ въ сички-тѣ си коѣе повѣдѣтель. Умрѣхѣ е въ коѣ противѣ Перѣ-тѣ 1481 годѣ-старѣ на 51 година. Былѣ вѣспитанѣ и ученѣ повече отъ много дѣрѣги Османски Принцѣвѣ, знахѣ е доѣлно набѣги, и ималѣ чѣствѣ за искѣства и набѣки.

